

ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*
ADMINISTRATIVE SKILLS AFFECTING BASIC SCHOOL ADMINISTRATION.
TAWARAVADI GROUP BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

¹พิศุทธิ์ศักดิ์ กุลสาร Phisutsak Kulsan ²ต้นสนีย์ จะสุวรรณ์ Sansanee Jasuwan
^{1,2}มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
E-mail: Red_jigsaw@bkkp.go.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย 2) สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ 3) ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยทักษะทางมนุษย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะทางความรู้ ความคิด ไม่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับทักษะทางการศึกษาและการสอน มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงลำดับจากด้านที่ผลสูงสุด คือ ทักษะทางการศึกษาและการสอน, ทักษะความคิดรวบยอด, ทักษะทางมนุษย, ทักษะทางความรู้ ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.210 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 4.4 สามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์

คำสำคัญ: ทักษะ, ผู้บริหาร, การบริหาร, กลุ่มทวารวดี

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study skills of administrator in basic school administration Tawaravadi group Bangkok Primary Educational Service Area Office, 2) to study the condition of basic school administration Tawaravadi Group Bangkok Primary Educational Service Area Office, 3) to study skills of administrator affecting basic school administration Tawaravadi group Bangkok Primary Educational Service Area Office. It is a survey research, and the research tool was a questionnaire. Data were collected from 300 samples. The data were analyzed by using descriptive statistics consisted of percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The research results were found that 1) skills of administrator in basic school administration in overall was at a high level, and each aspect was at a high level in all areas consisted of conceptual skills, cognitive skills, educational and teaching skills, technical skills, and human skills. 2) The condition of basic school administration in overall was at a high level and each aspect was at a high level in all aspects, namely human resource administration, general administration, academic administration, budget administration. 3) skills of administrator affecting basic school administration were total 5 independent variables, with human skills, technical skills, conceptual skills, cognitive skills, and thinking did not affect to basic school administration. For educational and teaching skills affected to basic school administration. The most productive areas were educational and teaching skills, conceptual skills, human skills, cognitive skills, thinking and technical skills respectively with the multiple correlation coefficient (R) of 0.210 and can explain the correlation 4.4% which can be substituted in the forecasting equation.

Keywords: Skills, Administrative, Administration, Tawaravadi Group.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข ได้มีการจัดโครงสร้าง การบริหารสถานศึกษาที่เปลี่ยนไปจากเดิมได้มีการยุบรวมกรมต่างๆ ในส่วนกลางเข้าด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการทำงาน และเอื้อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษา ที่สังกัดแต่ละกรม โดยมุ่งหวังให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการ ของผู้รับบริการ มาตรา 39 ระบุว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) การกึ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ถือว่าเป็นงานสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้กับประชาชนพลเมือง ความเจริญรุ่งเรือง ความเสื่อมและความถดถอยของประเทศชาติย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่จัดให้กับประชาชนพลเมืองนั่นเอง (รุ่ง แก้วแดง, 2549)

ในการจัดการศึกษาปัจจุบันสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะเพิ่มเติมอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหาร จะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะเยี่ยมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อำตจนกลอย, 2556) ปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ทั้งความรู้ และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จะเห็นได้ว่าบทบาทภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาก็จะมีมากมายตามเป็นเงาไปด้วย ดังนั้น ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุด คือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองมีความเป็นผู้นำ ต้องนำความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี (ไพโรจน์ กลินกุลหลาบ, 2550) ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถ และทักษะเพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Katz (2005) ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้การดำเนินการบริหารได้ ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีอยู่อย่างน้อย 3

ประการ คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) และความคิดของ Drake & Roe (1996) ซึ่งเพิ่มเติมจากแนวความคิดของ Katz (2005) ซึ่งประกอบด้วย 5 ทักษะได้แก่ ทักษะความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ทักษะทางมนุษย์ (Human Skill) ทักษะการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skill) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) และทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skill) ซึ่งเป็นทักษะที่เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (บุญยวีร์ เศวตวงศ์สกุล, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวิทย์ แพบัว (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน ด้านการเขียน ด้านท่าทาง และด้านสื่อ/เทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็นคนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มียัสน์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักาศิลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง เหตุนี้ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยได้ทำการศึกษา วิเคราะห์ นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของรัฐบาลจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2565) ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะ 5 ปี ด้านการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) ให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง 2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ และ 3) การพัฒนาสภาพแรงงาน เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงาน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาโดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) เช่น คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤติด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานทางการศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และตามมาตรา 37 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในการกำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมให้บริการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นตัวกลางระหว่างสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดที่รับนโยบายมาแปลงเป็นแนวปฏิบัติส่งต่อให้สถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติลงสู่ผู้เรียน โดยแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานครได้ 6 กลุ่ม 1 หน่วย 1 ศูนย์ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้อยู่ในระดับขั้นแนวหน้าของประเทศ อันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดทั้ง 37 โรงเรียน แบ่งกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายทางการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทวาราวดี กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มกรุงธนบุรี สภาพของโรงเรียนพิจารณาตามโครงสร้างจะมีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2558)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารงาน ประกอบด้วยด้านมนุษย ด้านเทคนิค ด้านความคิดรวบยอด ด้านความรู้ความคิด และด้านทางการศึกษาและการสอน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำหรับนำไปใช้ เป็นข้อมูลในการวางแผน และแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 12 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 511 คน และมีกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย จากตาราง Krejci & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 293 คน แต่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณได้อย่างมีคุณภาพ จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ทักษะของผู้บริหาร 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด และทักษะด้านการศึกษาและการสอน

- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษา 4 งาน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก แบบสำรวจรายการ (Check – List) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสภาพผู้ตอบ แบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาและสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของ Likert เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านมนุษย 2) ทักษะด้านเทคนิค 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านความรู้ ความคิด 5) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป

4. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย การสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับทักษะของการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือ ตามคำนิยามของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา และวัตถุประสงค์เป็นหลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน

4.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจน ของคำถาม ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

4.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of item objectives congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความ สอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความ สอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถาม นั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1

4.6 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายรัตนโกสินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ ระดับ 0.936

4.7 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุง ข้อคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1) ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำข้อมูล จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่หา ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน 3) สมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

6.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานศึกษาต่างๆ ที่ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับในการตอบแบบสอบถาม

6.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิดทั้ง 5 ด้าน และการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่ม ทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอด ลำดับที่ 2 ทักษะด้านความรู้ความคิด ลำดับที่ 3 ทักษะด้านการศึกษา และการสอน ลำดับที่ 4 ทักษะด้านเทคนิค และ ลำดับที่ 5 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ที่	ภาพรวมทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร	ระดับทักษะ		
		$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.11	.436	มาก
2	ทักษะด้านเทคนิค	4.14	.334	มาก
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.19	.411	มาก
4	ทักษะด้านความรู้ความคิด	4.19	.390	มาก
5	ทักษะด้านการศึกษา และการสอน	4.16	.398	มาก
รวม		4.16	.171	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} =$

4.19) ลำดับที่ 2 ทักษะด้านความรู้ความคิด ($\bar{X} = 4.19$) ลำดับที่ 3 ทักษะด้านการศึกษา และการสอน ($\bar{X} = 4.16$) ลำดับที่ 4 ทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 4.14$) และลำดับที่ 5 ทักษะด้านมนุษย ($\bar{X} = 4.11$)

2. สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 การบริหารงานบุคคล ลำดับที่ 2 การบริหารทั่วไป ลำดับที่ 3 การบริหารงานวิชาการ และลำดับที่ 4 การบริหารงบประมาณ ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ที่	ภาพรวมสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	ระดับบริหารสถานศึกษา		
		$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1	การบริหารงานวิชาการ	4.15	.375	มาก
2	การบริหารงบประมาณ	4.14	.374	มาก
3	การบริหารงานบุคคล	4.20	.342	มาก
4	การบริหารทั่วไป	4.18	.370	มาก
รวม		4.17	.206	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกโดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.20$) ลำดับที่ 2 การบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.18$) ลำดับที่ 3 การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.15$) และลำดับที่ 4 การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.14$)

3. ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์สมการถดถอย ตามสมการมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยทักษะทางมนุษย, ทักษะด้านเทคนิค, ทักษะความคิดรวบยอด, ทักษะทางความรู้ ความคิด ไม่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำหรับทักษะทางการศึกษาและการสอน มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากด้านที่ผลสูงสุด คือ ทักษะทางการศึกษา และการสอน ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะทางมนุษย ทักษะทางความรู้ ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.210 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 4.4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าคงที่ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่เข้ามาอยู่ในสมการถดถอย

ตัวแปร	คะแนนดิบ B	SEB	คะแนน มาตรฐาน β	t	Sig.
1. ทักษะทางมนุษย์ X_1	0.029	.037	.061	0.783	0.434
2. ทักษะด้านเทคนิค X_2	-0.013	.051	-.020	-0.247	0.805
3. ทักษะความคิดรวบยอด X_3	0.050	.032	.099	1.535	0.126
3. ทักษะทางความรู้ ความคิด X_4	-0.003	.032	-.006	-0.100	0.921
4. ทักษะทางการศึกษาและการสอน X_5	0.087	.030	.168	2.858	0.005*
ค่าคงที่	3.544	.216		16.380	0.000*

$R = 0.210$ $R^2 = 0.044$ $SEE = 0.203$ $F = 2.717$ $Sig. = 0.020$

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 สามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

1. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ คือ “B” ได้แก่ $B_1=0.29$, $B_2=-0.013$, $B_3=.050$, $B_4=-0.039$, $B_5=0.87$

2. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ “ β ” ได้แก่ $\beta_1=.061$, $\beta_2=-.020$, $\beta_3=.099$, $\beta_4=-.006$, $\beta_5=.168$

ดังนั้น จึงได้สมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ ดังนี้

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3 + B_4X_4 + B_5X_5 \\ &= 3.544 + .029X_1 + -0.013X_2 + .050X_3 + -.003X_4 + .087X_5\end{aligned}$$

สมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\begin{aligned}\hat{Z} &= \beta_1Z_1 + \beta_2Z_2 + \beta_3Z_3 + \beta_4Z_4 + \beta_5Z_5 \\ &= .061Z_1 + -.020Z_2 + .099Z_3 + -.006Z_4 + .168Z_5\end{aligned}$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1 ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยในภาพรวมทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกโดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552) ที่ได้กำหนดทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าทักษะด้านความคิดรวบยอด ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการวินิจฉัยโดยการวิเคราะห์สมเหตุสมผล 2) ความคิดริเริ่มและความคิดใหม่ 3) การมองการณ์ไกล 4) มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ลำดับที่ 2 ทักษะด้านความรู้ความคิด ลำดับที่ 3 ทักษะด้านการศึกษา และการสอน) ลำดับที่ 4 ทักษะด้านเทคนิค และลำดับที่ 5 ทักษะด้านมนุษย์

ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ การแต่งกาย สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมถูกกาลเทศะตามรูปแบบวัฒนธรรม และค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับ Katz (2005) ที่กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skill) หมายถึง เป็นความสามารถของผู้บริหารในการ ปฏิบัติงาน และใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการเรียนรู้จักใช้คน ทักษะด้านนี้ ประกอบด้วย ความเข้าใจถึงการสร้างแรงจูงใจคน และมีศิลปะฝึกตนเป็นผู้นำที่ดี เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถสร้างระบบความร่วมมือระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานฝ่ายต่างๆ ได้อย่างดี

ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านทักษะด้านเทคนิค จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สามารถนำเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารงานไปบูรณาการใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะทางเทคนิคเป็นทักษะที่ผสมผสานระหว่างความรู้และความสามารถในการทำงาน ในหน้าที่ของตน ผู้บริหารควรมีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานด้านบริหารบุคคลงานด้านสิ่งอำนวยความสะดวกการเงิน

ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทักษะด้านความคิดรวบยอด จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ มีการประยุกต์ทฤษฎีการบริหารมาใช้ ในสถานศึกษาได้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552) ได้กำหนดทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการวินิจฉัยโดยการวิเคราะห์สาเหตุเหตุผล 2) ความคิดริเริ่มและความคิดใหม่ 3) การมองการณ์ไกล 4) มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทักษะด้านความรู้ความคิด จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานเพื่อหาวิธีการปรับปรุง การทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิ พงษ์โชคชัย (2557) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะด้านความรู้ความคิด ควรจัดให้มีการให้คำปรึกษา แนะนำในการปฏิบัติงานให้กับผู้ร่วมงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถปฏิบัติตามได้

ทักษะของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทักษะด้านการศึกษา และการสอนจำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Sergioanni (1980) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะด้านการศึกษา ได้แก่ทักษะการสอน การวัดผลการศึกษา การนิเทศนำแหล่ง วิทยาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์

2. สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวาราวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกโดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ 1) การบริหารงานบุคคล ลำดับที่ 2 การบริหารทั่วไป ลำดับที่ 3 การ

บริหารงานวิชาการ และลำดับที่ 4 การบริหารงบประมาณ จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่ได้สนับสนุนให้มีการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน

สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การบริหารงบประมาณ จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องมีการจัดทำและวิเคราะห์งบประมาณ โดยต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดสรรบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานควบคุมงบประมาณ รายงานทางการเงิน การบริหาร สินทรัพย์และตรวจสอบภายในได้

สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารบุคคล จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษามีการสนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพิชัย เสี่ยมจิตต์ (2542) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยนำเอาวิธีต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยรู้จักสรรหาและเลือกบุคคลเข้าทำงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นให้เขาเหล่านั้นเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่และพึงพอใจในงาน

สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารทั่วไป จำแนกโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาวางแผนและออกแบบระบบงานธุรการตามขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานและมีคุณภาพตามที่ กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการ การศึกษาทุกรูปแบบ และมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมส่งเสริมในการบริการและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงาน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

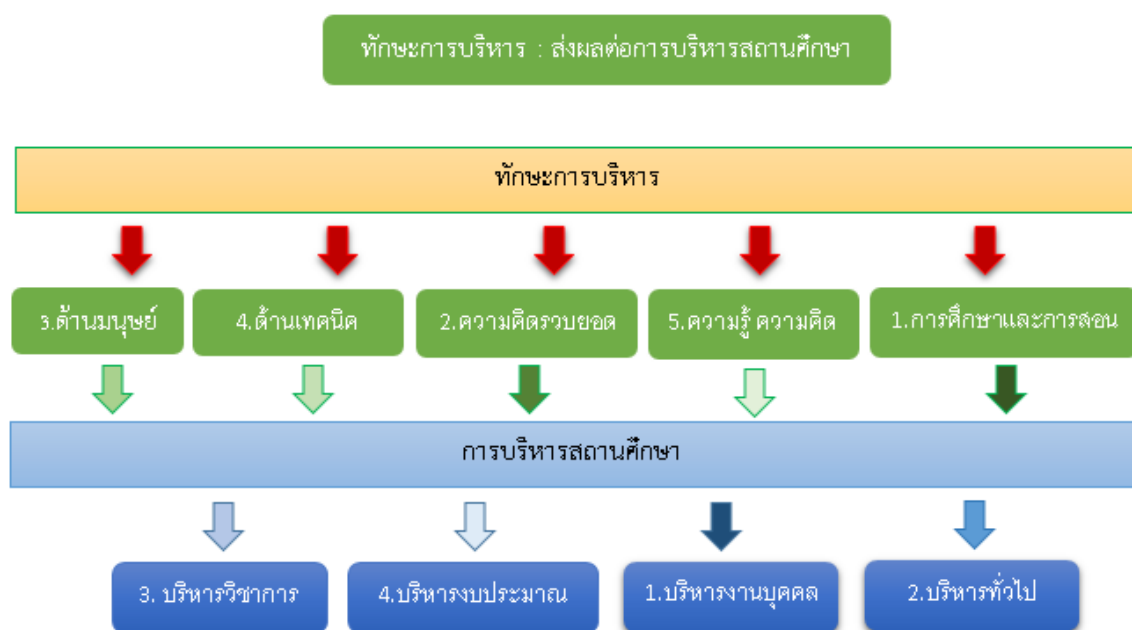
ผลจากการวิเคราะห์สมการถดถอย ตามสมการมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยทักษะทางมนุษย์, ทักษะด้านเทคนิค, ทักษะความคิดรวบยอด, ทักษะทางความรู้ ความคิด ไม่มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำหรับทักษะทางการศึกษาและการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะทางการศึกษาและการสอน (Education and Instructional Skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในฐานะผู้นำทางการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจการสอนและการเรียน จะต้องเป็นผู้มีภูมิรู้ และเป็นผู้

นักวิชาการที่ดี มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากด้านที่ผลสูงสุด คือ ทักษะทางการศึกษาและการสอน, ทักษะความคิดรวบยอด ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางความรู้ความคิด และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.210 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 4.4

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาหาความรู้ในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ให้ชำนาญ เชี่ยวชาญ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสนองนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้ใต้บังคับบัญชา สำหรับทักษะการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านความรู้ความคิด ทักษะด้านทางการศึกษาและการสอน ทักษะการบริหารทั้ง 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา 4 งาน คือ บริหารงานวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป โดยเรียงลำดับคือ 1) ทักษะด้านทางการศึกษาและการสอน 2) ทักษะความคิดรวบยอด 3) ทักษะด้านมนุษย์ 4) ทักษะด้านเทคนิค และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่เราใช้ในการศึกษาว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มไหนจะให้ความสำคัญหรือจะใช้ทักษะการบริหารด้านไหนมาก หรือน้อย ขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งทุกทักษะการบริหารมีความสำคัญกับการบริหารงานสถานศึกษาแตกต่างกันไปตามบริบทแต่ละแห่งด้วยเช่นกันเรียงตามลำดับดังนี้ 1) การบริหารงานบุคคล 2) การบริหารทั่วไป 3) การบริหารวิชาการ และ 4) การบริหารงบประมาณ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าระดับปฏิบัติการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มทวารวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านทักษะมนุษยมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งการมีวิธีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคลและส่วนรวม เช่น พุดชมเชย ให้รางวัลที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมหรือสนับสนุนและพัฒนางานในด้านการมีส่วนร่วมจะทำให้สถานศึกษาเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

1.2 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทักษะของผู้บริหาร พบว่า การบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ฝ่าย ควรได้รับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจร่วมกันอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพื้นที่ในกลุ่มอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มทวารวดี

2.2 ควรศึกษาแนวทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาด โรงเรียนทุกสังกัด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่

2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

ธีรวิทย์ แพบัว. (2564). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 8(1). 55-68.

บุญยวีร์ เสวตวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 11(53). 189.

ปรียาพร วงศ์นุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์แอนด์เจอร์นัลลิสติกส์. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก/หน้า 1 (19 ส.ค. 2542).

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2550). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ภูมิ พุ่มโชคชัย. (2557). การใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รุ่ง แก้วแดง. (2549). การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สมหมาย อ๋าดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. **วารสารบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.** 7(1). 6-7.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. (2558). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2558.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.** กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). **ภาวะผู้นำ: ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.**
- Drake, T. L., & Roe, W. H. (1996). **The principalship.** New York: Macmillan.
- Katz, R. L. (2005). Skills of an effective administrators. **Harvard Business Review.** 30. 45-61.
- Krejcie and D. Morgan. Determining Sample Size Research Activities. (1970). **Educational and Psychological Measurement.** 30. 607-610.
- Likert, Rensis. 1967. The Method of Constructing and Attitude Scale. **Reading in Attitude Theory and Measurement.** Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.
- Sergiovanni. (1980). **Education Governance and Administrative.** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall.